

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Δ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Σα καλωσορίζουμε στην πόλη μας»

Συγγραφή: ΚΑΦΕΤΖΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

Εφαρμογή: ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνιας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Σας καλωσορίζουμε στην πόλη μας

Εφαρμογή σεναρίου

Καπετάνιου Κατερίνα

Δημιουργία σεναρίου

Καφετζή Παναγιώτα

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Τάξη

Δ΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

17^ο Δημοτικό Σχολείο Καλαμαριάς

Χρονολογία

Από 20-3-2015 έως 15-5-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Δεν αντλεί από τα σχολικά βιβλία.

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα.

I. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Γλώσσα

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Γεωγραφία

Θρησκευτικά

Ιστορία

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή

Μελέτη Περιβάλλοντος

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Εκπαιδευτικές εκδρομές

Ερευνητικές Εργασίες – Project

Πολιτιστικά προγράμματα

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 20 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής

Εκτός σχολείου: η πόλη που βρίσκεται το σχολείο, μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι, αξιοθέατα

II. Εικονικός χώρος

Ιστοσελίδα σχολείου, Google Maps, ιστολόγιο τάξης, wiki.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Προϋπόθεση για την υλοποίηση του σεναρίου είναι η ύπαρξη εργαστηρίου Η/Υ ή κινητού εργαστηρίου με φορητούς Η/Υ, να είναι συνδεδεμένοι σε δίκτυο (με τη χρήση του [Team Viewer](#)), ώστε να υπάρχει δυνατότητα προβολής όλων των οθονών από τον κεντρικό Η/Υ, και σύνδεση στο διαδίκτυο. Θα πρέπει να έχει εγκατασταθεί στους Η/Υ του εργαστηρίου το Google Earth. Επίσης, πρέπει να αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του σχολείου οι διευθύνσεις που θα αξιοποιηθούν για την «εικονική περιήγηση» στην πόλη (βλ. 17ο Δημοτικό Σχολείο Καλαμαριάς για [περιήγηση στη Θεσσαλονίκη](#)).

Τέλος, πρέπει να εξασφαλιστούν, σε συνεργασία με την τοπική παιδική βιβλιοθήκη, αντίτυπα των βιβλίων με τα οποία θα ασχοληθούν οι ομάδες και αναφέρονται παρακάτω στην ενότητα [Κείμενα](#).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Παναγιώτα Καφετζή, «Σας καλωσορίζουμε στην πόλη μας», Δ΄ Δημοτικού

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο αξιοποιεί λογοτεχνικά κείμενα και ψηφιακά εργαλεία εστιάζοντας στο πεδίο της τοπικής ιστορίας. Η κατανόηση της ιστορίας και η ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης στα παιδιά απαιτεί την ανάπτυξη δεξιοτήτων έρευνας, κατανόησης, αξιολόγησης και διαχείρισης των πηγών των πολλαπλών λόγων που αρθρώνονται στο ιστορικό παρελθόν. Η μελέτη της ιστορίας στο σύγχρονο εκπαιδευτικό πλαίσιο απαιτεί την ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων μέσα από βιωματικές δραστηριότητες με στόχο την απόκτηση γνώσεων μέσα από εμπειρικά δεδομένα, ώστε τα παιδιά να διαθέτουν θεωρητικά εργαλεία και δεξιότητες που θα τους ανοίξουν τον δρόμο για την επεξεργασία και ανάλυση των ιστορικών γεγονότων (Αβδελά 1998, 120).

Παράλληλα, η λογοτεχνία προσφέρει όψεις του ιστορικού παρελθόντος μέσα από έναν «μη ιστορικό λόγο». Έτσι, απαλλαγμένα από το ακαδημαϊκό πλαίσιο του σχολικού ιστορικού γραμματισμού, τα παιδιά μπορούν να προσεγγίσουν κατά την ώρα της Φιλαναγνωσίας την ιστορική γνώση μέσα από άλλα μάτια και να τους κερδίσει η μαγεία της προσωπικής ερμηνείας, του μίτου του ιστορικού μύθου, της πολλαπλής σύνθεσης της ιστορικής πραγματικότητας.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η σχέση της ιστορίας με τη λογοτεχνία ήταν ανέκαθεν στενή, αν σκεφτούμε ότι παραδοσιακά ο ιστορικός λόγος αποτελούσε πλαίσιο αναφοράς της λογοτεχνίας (είτε σαν επικό ποίημα είτε σαν ιστορικό μυθιστόρημα στο πιο πρόσφατο παρελθόν). Ο «ιστορικός» και «λογοτεχνικός» τρόπος θέασης των πραγμάτων διασταυρώνονταν πάντα, για να αναλύσουν το σύνολο της ιστορικής διαδικασίας, ο πρώτος τη μακροσκοπική κλίμακα και την ανάλυση του μηχανισμού κίνησης, ενώ ο δεύτερος τη μικροσκοπική κλίμακα και τη θέαση με εσωτερική εστίαση. Η διάκριση ανάμεσα στην «πανοραμική» ιστορική και στην «καλειδοσκοπική» λογοτεχνική θεώρηση δεν αφορά σε ειδολογικές, όσο μάλλον σε νοητικές κατηγορίες βάσει των οποίων προσλαμβάνουμε (αναπαριστούμε και κατασκευάζουμε) την πραγματικότητα (Αθανασοπούλου 2004).

Οι πρακτικές διδασκαλίας της Ιστορίας που βασίζονται στην de facto αποδοχή της αφήγησης του σχολικού εγχειριδίου δεν είναι, ασφαλώς, δυνατό να υπηρετήσουν τους γενικούς σκοπούς του ιστορικού μαθήματος στο πλαίσιο της σύγχρονης διδακτικής προσέγγισής του και συγκεκριμένα την ανάπτυξη κριτικής σκέψης και ιστορικής συνείδησης, την απόκτηση συστήματος αξιών, την κατανόηση του παρόντος και τη συνειδητοποίηση της ευθύνης για τη διαμόρφωση του μέλλοντος (Βρεττός 1996). Για να επιτευχθούν τα παραπάνω, είναι απαραίτητο η διδακτική προσέγγιση της ιστορίας να αναδεικνύει τον ερευνητικό χαρακτήρα του μαθήματος (Husbands 2003) και να θεμελιώνεται στις αρχές της ανακαλυπτικής μάθησης. Τα παιδιά πρέπει να ενισχύονται στο να θέτουν ερωτήματα και να αναζητούν απαντήσεις, να ελέγχουν την τεκμηρίωση όσων αναφέρονται, να αντιπαραθέτουν αντικρουόμενες πηγές σε οριζόντιο και κάθετο ιστορικό χρόνο και να τις επεξεργάζονται κριτικά. Να αναζητούν μέσα από πηγές τη σύνδεση του ιστορικού παρελθόντος με τα σύγχρονα βιώματά τους. Με μια τέτοια προσέγγιση ενισχύεται η

πολυφωνία κατά τη διαπραγμάτευση του ιστορικού παρελθόντος και συντίθεται η ιστορική πραγματικότητα (και ταυτότητα) της συγκεκριμένης κοινότητας. Ίσως το αποτελεσματικότερο μέσο εφαρμογής αυτών των διδακτικών αρχών είναι η διαθεματική-ολιστική προσέγγιση της ιστορικής ύλης (Ματσαγγούρας 2003), επειδή, εκτός των άλλων, κατευθύνει τους μαθητές στο να εστιάσουν με πολλαπλούς τρόπους και οπτικές γωνίες στα ιστορικά γεγονότα, να ερευνήσουν πολλαπλές και αντικρουόμενες αφηγήσεις του ιστορικού παρελθόντος και να αξιοποιήσουν την ενιαία φύση της γνώσης στην αναζήτηση των απαντήσεων στα ερωτήματά τους (Κυρκίνη 2003).

Στο πεδίο της παιδικής λογοτεχνίας, τα βιβλία που εμπλέκονται σε ένα τέτοιου είδους σενάριο είναι αυτά που βιβλιογραφικά αναφέρονται ως βιβλία «αρχαιογνωσίας» και «μουσειακής εκπαίδευσης» (Καρακίτσιος 2005) ή ως βιβλία «αρχαιολογίας», «ιστορίας» και «πολιτισμού» και εντάσσονται στο μεγαλύτερο μέρος τους στην κατηγορία των βιβλίων γνώσεων. Στην παιδική βιβλιογραφία αρχαιογνωστικού περιεχομένου υπάρχει ένα πλήθος βιβλίων που εικονογραφούνται με μνημεία ή αντικείμενα του παρελθόντος, που θα μπορούσαμε να τα κατατάξουμε στις ακόλουθες κατηγορίες:

1. Βιβλία που πραγματεύονται θέματα από τον υλικό πολιτισμό της αρχαιότητας εστιάζοντας είτε στην επιστήμη που τον μελετά (αρχαιολογία), είτε σε συγκεκριμένες ιστορικές περιόδους είτε στους χώρους στους οποίους εκτίθενται στοιχεία αυτού του πολιτισμού. Σε αυτή την κατηγορία συμπεριλαμβάνονται τόσο βιβλία γνώσεων, όσο και κάποια βιβλία λογοτεχνίας.
2. Βιβλία μυθολογικά και διασκευές της αρχαίας ελληνικής γραμματείας. Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν βιβλία μυθολογίας, διασκευές (Μύθοι Αισώπου, Ομηρικά έπη, Αριστοφάνης) και αφηγήσεις ιστορικών γεγονότων.
3. Βιβλία λογοτεχνικά και ιστορικές βιογραφίες προσώπων που η δράση και το ιστορικό πλαίσιο στο οποίο έζησαν είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με κάποιο

χώρο ή μνημείο του παρελθόντος (π.χ. Θ. Χορτιάτη, στη Βέροια και στη Βεργίνα, Ν. Καζαντζάκης, Στα παλάτια της Κνωσού, Μ. Ντεκάστρο, Το τέλος του Βυζαντίου). Αυτά μπορεί να είναι μυθιστορήματα, διηγήματα ή βιογραφίες.

4. Βιβλία αρχαιογνωστικά που εστιάζουν σε ευρύτερα ή ειδικότερα θέματα. Η ιδιωτική ζωή, το πολίτευμα, η θρησκεία, οι θεσμοί ή σε πιο ειδική εστίαση η γυναίκα και οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι κάποια από αυτά.

Στο σενάριο αξιοποιούνται βιβλία και κείμενα από όλες τις παραπάνω κατηγορίες.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Η διδασκαλία της τοπικής ιστορίας σαν μέσο ενεργοποίησης του ενδιαφέροντος των παιδιών και άμεσης σύνδεσης με το βιωματικό τους περιβάλλον έχει επισημοποιηθεί από τα ΑΠΣ και αποσκοπεί, σύμφωνα με αυτά, στο να γνωρίσουν οι μαθητές την ιστορία του τόπου τους και να την εντάξουν στη γενική ιστορία. Όπως επισημαίνεται και στα ΔΕΠΠΣ για τη διαθεματική προσέγγιση της ιστορίας, σχέδια εργασίας μπορούν να αξιοποιηθούν για την καλλιέργεια δεξιοτήτων αξιοποίησης ιστορικών πηγών και τη διαθεματική προσέγγιση της γνώσης (Βιβλίο Δασκάλου στο μάθημα της Ιστορίας: 10).

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Ειδικότερα επιχειρείται οι μαθητές/τριες:

- να γνωρίσουν την ιστορία του τόπου τους και να τη συνδέσουν με τα γενικότερα ιστορικά γεγονότα στον ελλαδικό και παγκόσμιο χώρο·
- να έρθουν σε επαφή με ιστορικές πηγές, να τις αξιολογήσουν, να τις διαχειριστούν και να τις αξιοποιήσουν, για να καταλήξουν στα δικά τους ιστορικά συμπεράσματα·
- να ευαισθητοποιηθούν στην παρατήρηση και έρευνα συγκεκριμένων ιστορικών χώρων·

- να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα τοπικής ιστορίας και διατήρησης και προστασίας της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς·
- να γνωρίσουν τη λαογραφία της περιοχής τους και να ευαισθητοποιηθούν για να την προβάλλουν, να την ενσωματώσουν σαν κομμάτι της ταυτότητάς τους και να τη διατηρήσουν ζωντανή·
- να αναπτύξουν δεξιότητες κριτικής αντιμετώπισης θέσεων και απόψεων για ιστορικά και κοινωνικά θέματα·
- να αναπτύξουν δεξιότητες διαμόρφωσης προσωπικής άποψης αξιοποιώντας τη γνώση ενός επιστημονικού πεδίου, των ερευνητικών του εργαλείων και μεθόδων.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Ειδικότερα επιχειρείται οι μαθητές/τριες:

- να ασκηθούν στην κατανόηση και παραγωγή αφηγηματικών και περιγραφικών κειμένων σε συμβατική και ψηφιακή μορφή·
- να εξασκήσουν τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο, εμπλουτίζοντας και διευρύνοντας το λεξιλόγιό τους εννοιολογικά και μορφολογικά·
- να εξοικειωθούν με την επιλογή και οργάνωση πληροφοριών (γλωσσικών ή οπτικών) για να κατανοήσουν, να αποδώσουν και να παρουσιάσουν ένα κείμενο·
- να καλλιεργήσουν δεξιότητες κατανόησης και χειρισμού κειμενικών ειδών όπως ο τουριστικός χάρτης και οδηγός, καθώς και ειδικών ψηφιακών εφαρμογών που έχουν να κάνουν με την κοινωνική πρακτική της περιήγησης σε έναν τόπο·
- να αναπτύξουν δεξιότητες επιλεκτικής αναζήτησης πληροφοριών στο λογοτεχνικό κείμενο αντιμετωπίζοντάς το σαν μια ιστορική μαρτυρία κοινωνικοπολιτισμικών δεδομένων·

- να ασκηθούν στο να συνδιαλέγονται διαρκώς με το λογοτεχνικό κείμενο τόσο σε ατομικό όσο και στο ευρύτερο πλαίσιο της αναγνωστικής κοινότητας μέσα από δραστηριότητες δημιουργικής γραφής·
- να εξοικειωθούν με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης και κατασκευής κειμένων σε επίπεδο ομάδας και τάξης.

Γραμματισμοί

Ειδικότερα επιχειρείται οι μαθητές/τριες:

- να έρθουν σε επαφή με τις δυνατότητες των ΤΠΕ να παρέχουν πληροφορίες, πρόσβαση και δυνατότητες αναμόρφωσης δεδομένων και να τις αντιληφθούν ως ένα εναλλακτικό εργαλείο που καλύπτει καθημερινές ανάγκες·
- να γνωρίσουν διευθύνσεις στο διαδίκτυο που μπορούν να τους προσφέρουν γνώσεις και διασκέδαση·
- να έρθουν σε επαφή με τα ηλεκτρονικά εργαλεία ενημέρωσης και κατασκευής ψηφιακών κειμένων·
- να συνδυάσουν ψηφιακά εργαλεία που διευκολύνουν την καθημερινότητα και συμβάλουν στην οργάνωση κοινωνικών δραστηριοτήτων·
- να βελτιώσουν τις δεξιότητες συνεργατικής και διερευνητικής μάθησης και να αντιληφθούν την αξιοποίηση των ΤΠΕ σαν μέσο διεύρυνσης των φυσικών ορίων της τάξης.

Διδακτικές πρακτικές

Όπως προαναφέρθηκε, το σενάριο συνδυάζει μια διαθεματική προσέγγιση της τοπικής ιστορίας με τη λογοτεχνική ανάγνωση. Και τα δύο πεδία απαιτούν την ενεργητική εμπλοκή των παιδιών για την επίτευξη των στόχων του σεναρίου. Σε μια προσέγγιση που στοχεύει στον κριτικό γραμματισμό, απαραίτητο είναι αυτή η εμπλοκή να δομείται σε διαδικασίες διαπραγμάτευσης και αναστοχασμού. Στόχος είναι να διευρύνει το πλαίσιο των *φωνών* και των *λόγων* που αρθρώνονται στα προς εξέταση θέματα, περιλαμβάνοντας όσο το δυνατόν περισσότερες οπτικές. Έτσι, είναι

απαραίτητο η τάξη να είναι εξοικειωμένη με την ομαδοσυνεργατική οργάνωση και το πλαίσιο λειτουργίας της μαθησιακής κοινότητας να ευνοεί την αποδοχή και ενίσχυση της ατομικής έκφρασης, του δημοκρατικού διαλόγου και των διαδικασιών αναστοχασμού.

Ο/Η εκπαιδευτικός λειτουργεί σαν εμπνευστής και συν-ερευνητής της κοινότητας στην αναζήτησή της. Το σενάριο προβλέπει τον χωρισμό μιας τάξης είκοσι παιδιών σε πέντε ομάδες.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το σενάριο εφαρμόστηκε παράλληλα με το μάθημα της Ιστορίας κατά τη διάρκεια των κεφαλαίων που αναφέρονται στη Μακεδονία (κεφ. 32-34), καθώς επίσης και ως σχέδιο εργασίας τοπικής ιστορίας στο πλαίσιο του μαθήματος της Ιστορίας, όπως προβλέπεται και από το Βιβλίο του Δασκάλου. Κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του, μελετήθηκαν μαθήματα που εντάσσονται στην ενότητα 16 «Ταξίδια στην Ελλάδα» του βιβλίου *Γλώσσα Δ' Δημοτικού*, και συγκεκριμένα το μάθημα που αναφέρεται στο *Ρόδο*, καθώς πολλές από τις δράσεις του σεναρίου ενσωματώνουν τα κειμενικά είδη που εμπλέκει η συγκεκριμένη ενότητα (χάρτες, αφήγηση με στοιχεία περιγραφής, ταξιδιωτικός χάρτης, ταξιδιωτικός οδηγός βλ. Βιβλίο Δασκάλου: 10).

Τέλος, πολλές από τις δραστηριότητές του συνδυάστηκαν με δραστηριότητες και δράσεις του προγράμματος «Θεσσαλονίκη βιώσιμη πόλη», του ΚΠΕ Κορδελιού, πρόγραμμα στο οποίο το σχολείο και το συγκεκριμένο τμήμα συμμετείχε από την αρχή της σχολικής χρονιάς.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το πρόγραμμα διδασκαλίας της λογοτεχνίας στην υποχρεωτική εκπαίδευση και ειδικότερα στο Δημοτικό ([οδηγός του εκπαιδευτικού](#)) προβλέπει την παρουσίαση ενός ολοκληρωμένου βιβλίου από κάθε ομάδα στην τάξη (σσ. 17-18) καθώς και ατομικές παρουσιάσεις βιβλίων. Το συγκεκριμένο σενάριο συνδυάζει τόσο τις

ατομικές και ομαδικές αναγνώσεις και παρουσιάσεις βιβλίων όσο και τη διαπραγμάτευση σε επίπεδο ολομέλειας.

Το σενάριο υλοποιεί τμήμα του προγράμματος της διδασκαλίας της γλώσσας και της λογοτεχνίας, αφού μέσα από τις δράσεις του τα παιδιά διαπραγματεύονται και κατασκευάζουν πολλαπλά κειμενικά είδη αναφορικού και κατευθυντικού λόγου (στόχοι του γλωσσικού μαθήματος). Παράλληλα, αξιοποιεί τη φανταστική δυναμική της λογοτεχνίας, για να μορφοποιήσει την ιστορική πραγματικότητα, αναδομώντας βιώματα και μαρτυρίες στον ιστορικό χρόνο μέσα από τις λογοτεχνικές εικόνες, υλοποιώντας έτσι στόχους του μαθήματος της Ιστορίας. Τέλος, μέσα από τις δράσεις του καλλιεργεί στα παιδιά δεξιότητες διερεύνησης, διαχείρισης και αξιολόγησης ιστορικών πηγών και μαρτυριών, ενώ στην πιο κριτική προσέγγιση μπορεί να καλλιεργήσει κριτική στάση αντιμετώπισης του επίσημου σχολικού ιστορικού λόγου. Το σενάριο οργανώνεται ως μια διδακτική ενότητα γύρω από την ιστορία της πόλης της Θεσσαλονίκης στις διάφορες ιστορικές της φάσεις (ΠΣ για τη διδασκαλία της Λογοτεχνίας στην υποχρεωτική εκπαίδευση 2011, 7).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στην εκπόνηση του σχεδίου εργασίας σημαντικό ρόλο παίζουν οι ΤΠΕ ως εργαλεία συλλογής πληροφοριών, ανεύρεσης οπτικού/ηχητικού υλικού, ανάλυσης, αποκωδικοποίησης και αξιολόγησης πληροφοριών, διεύρυνσης των ορίων της τάξης μέσω εικονικών περιηγήσεων, κινητοποίησης του ενδιαφέροντος των παιδιών μέσα από διαδραστικές εφαρμογές και, τέλος, δημιουργίας και παρουσίασης των εργασιών των παιδιών.

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα

Γιολάντα Χατζή, *Θεσσαλονίκη – Οδηγός για παιδιά*. Αθήνα: Κέδρος, 1997.

Ελένη Δικαίου, *Οι θεοί δεν πεθαίνουν στην Πέλλα*. Αθήνα: Πατάκης, 2013.

Κίρα Σίνου, *Κάτω από τον ήλιο της Μακεδονίας*. Αθήνα: Κέδρος, 1993.

Κίρα Σίνου, *Στην πόλη του Αϊ Δημήτρη*. Αθήνα: Κέδρος, 1982.

- Γιολάντα Πατεράκη, *Στη Μακεδονία μια φορά*. Αθήνα: Ψυχογιός, 1994.
- Σοφία Ζαραμπούκα, *Ο Μεγαλέξανδρος*. Αθήνα: Κέδρος, 1993.
- Νίκος Καζαντζάκης, *Μέγας Αλέξανδρος*. Εκδόσεις Ελένης Ν. Καζαντζάκη, 1979.
- Πηνελόπη Δέλτα, *Τον καιρό του Βουλγαροκτόνου*. Αθήνα: Ύψιλον, 1991.
- Πηνελόπη Δέλτα, [Στα μυστικά του Βάλτου](#). Αθήνα: Εστία, 1937.
- Μυρσίνη Βιγγοπούλου, *Κάποτε στη Μακεδονία*. Αθήνα: Άθως, 2011.
- Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη, *Καπετάν Κώτας*. Αθήνα: Ψυχογιός, 1992.
- Πηνελόπη Μαξίμου, *Η καταστροφή της Θεσσαλονίκης*. Αθήνα: Στοχαστής, 1987.
- Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη, *Καντές μνήμες από τη Σμόρνη*. Αθήνα: Φιλιπότη, 1985.
- Νίνα Κοκκαλίδου-Ναχμία, *Ρείνα Ζιλμπέρτα*. Αθήνα: Ωκεανίδα, 1997.
- Ρούλα Παπαδημητρίου, *Στον ίσκιο του Λευκού Πύργου*. Αθήνα: Έξαντας, 2003.

Ιστοσελίδες

[Ψηφιακός χάρτης της Θεσσαλονίκης](#) δημιουργημένος για τις ανάγκες του σεναρίου μέσω του GoogleMaps.

[Θεσσαλονίκη – Πόλη των Βαλκανίων \(1900-1930\)](#), διαδραστική εφαρμογή του Ε.Λ.Ι.Α.

[Αποδράσεις γύρω από την πόλη της Θεσσαλονίκης](#) από την ιστοσελίδα <http://pigolampides.gr/>

[Βόλτες με ένα μωρό στην πόλη Θεσσαλονίκη](#), από την ιστοσελίδα <http://pigolampides.gr/>

[Πολιτιστική διαδρομή ΟΑΣΘ](#), από την ιστοσελίδα του ΟΑΣΘ.

[Ξεναγήση με λεωφορείο](#), από την ιστοσελίδα <http://www.thessaloniki-sightseeing.com/>

[Εικονική περιήγηση στη Βεργίνα](#), από το Μουσείο Ιστορίας της Ελληνικής Ενδυμασίας – Λύκειο Ελληνίδων

[Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης](#)

[Παιδικό Μουσείο Θεσσαλονίκης](#)

[Εικονική περιήγηση στο Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης](#)

[Αρχείο Βίντεο του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης](#)

[Δήμος Θεσσαλονίκης – Πολιτιστικά Τεκμήρια](#)

[Παιχνίδι αναπαράστασης του Μακεδονικού Αγώνα στους Βάλτους της κ. Μακεδονίας](#) από το Ίδρυμα Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα.

Βίντεο

«[Ευρήματα στον σταθμό μετρό Βενιζέλου](#)», του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων

«[Θεσσαλονίκη. Το παραλιακό τείχος σε 3d rendering](#)», του Ι. Αρτόπουλου

«[Η παλιά παραλία της Θεσσαλονίκης](#)», βίντεο μαθητών του 4ου Γυμνασίου Χαριλάου (2012-2013)

«[Καμάρα, Θεσσαλονίκη, καθώς η πόλη άλλαζε γύρω της...](#)», της ομάδας Παλιές Φωτογραφίες της Θεσσαλονίκης στο Facebook.

Ψηφιακά εργαλεία

Ψηφιακός χάρτης [Google Maps](#)

Ιστοχώρος δημοσίευσης [Issuu](#)

Εφαρμογή δημιουργίας βίντεο [Animoto](#)

Συννεφόμελο [tagxedo](#)

Σημείωση: οι προτεινόμενες ιστοσελίδες και βίντεο του σεναρίου βρίσκονται συγκεντρωμένες και στην [ιστοσελίδα του 17ου Δημοτικού Σχολείου Καλαμαριάς](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η-4η διδακτική ώρα

Η εκπαιδευτικός, στο ξεκίνημα της εφαρμογής του σεναρίου, πρότεινε στους μαθητές να δημιουργήσουν με την εφαρμογή [tagxedo](#), ένα σχέδιο από λέξεις που θα παρουσίαζε τι σημαίνει η Θεσσαλονίκη γι' αυτούς. Οι μαθητές ενθουσιάστηκαν και προχώρησαν στη δημιουργία του. Μαθητές ανέλαβαν να σημειώνουν τις λέξεις που

οι ομάδες πρότειναν, έπειτα από ολιγόλεπτη συζήτηση και καταγραφή, στην εφαρμογή. Οι λέξεις διορθώθηκαν ορθογραφικά - όπου χρειάστηκε- και ακολούθησε επιλογή του σχεδίου που θα τους εξέφραζε περισσότερο. Επιλέχθηκε το χελιδόνη, μια και είχε έρθει η άνοιξη και γιατί, όπως σχολίασαν, η πόλη τους έχει φιλόξενο κλίμα και τα πουλιά την επισκέπτονται συχνά.

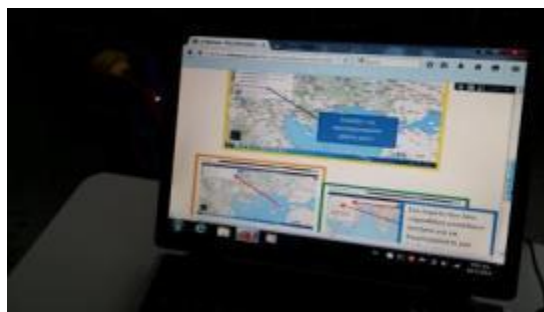
Το τελικό δημιούργημα ενσωματώθηκε στο [wiki](#) της τάξης τους, ως καλωσόρισμα στη σελίδα που δημιουργήθηκε για το σενάριο. Η εκπαιδευτικός στη συνέχεια παρουσίασε στα παιδιά το βιβλίο της Γιολάντας Χατζή *Θεσσαλονίκη – Οδηγός για παιδιά* και συζητήθηκαν οι εμπειρίες των μαθητών από περιηγήσεις στην πόλη τους. Τα παιδιά μίλησαν για εκπαιδευτικές περιηγήσεις σε μουσεία της πόλης τους που πραγματοποίησαν με το σχολείο τους, για βόλτες με τους γονείς τους και αναφέρθηκαν στην παρατήρησή τους για την ύπαρξη ενός λεωφορείου που πραγματοποιεί περιηγήσεις στην πόλη και εξέφρασαν την επιθυμία να κάνουμε μια αντίστοιχη όλοι μαζί.

Στη συνέχεια, τέθηκε ο προβληματισμός για το αν θα θέλανε να δημιουργήσουν μια ηλεκτρονική πλατφόρμα παρουσίασης των δικών τους εμπειριών από την πόλη, ώστε να τις μοιραστούν και με άλλα παιδιά της χώρας ή του πλανήτη. Η εκπαιδευτικός παρουσίασε στους μαθητές τη διαδικτυακή εφαρμογή Google maps και πρότεινε τη δημιουργία της πλατφόρμας παρουσίασης στο χώρο αυτό. Πρότεινε στους μαθητές να χωριστούν σε ομάδες με βάση τη χρονική περίοδο με την οποία θα

ήθελαν να ασχοληθούν. Οι μαθητές, καθώς την περίοδο αυτή ασχολούνταν στην ιστορία με τη Μακεδονία και την εκστρατεία του Μεγάλου Αλεξάνδρου, ζήτησαν να εστιάσουν την ανάγνωσή τους και την έρευνά τους σε αντίστοιχα κυρίως βιβλία. Επίσης, συζητήθηκε το μακεδονικό ζήτημα και ο αγώνας για την απελευθέρωση της Μακεδονίας κατά τον μακεδονικό αγώνα. Για τον λόγο αυτό, η εκπαιδευτικός προσαρμόσε το αρχικό σενάριο που προέβλεπε την χωριστούν σε ομάδες ανάγνωσης με βάση διαφορετική χρονική περίοδο (τα χρόνια του Μεγάλου Αλεξάνδρου, τα Ρωμαϊκά χρόνια, τα Βυζαντινά χρόνια, Τουρκοκρατία, Νεότερη Ελλάδα) και σεβόμενη την επιθυμία τους, τους προέτρεψε να ασχοληθούν με διαφορετικό βιβλίο, για την περίοδο που επέλεξαν, η κάθε ομάδα. Εξήγησε παράλληλα στους μαθητές πως ανάλογα με το μνημείο ή τους χώρους της πόλης τους που θα μελετούν, θα γίνεται αναφορά στην περίοδο που ανήκει, ώστε να αποκτούν πιο σφαιρική προσέγγιση, καθώς η ιστορία της πόλης είναι μεγάλη. Παρουσίασε ενδεικτικά [τον χάρτη](#) που δημιουργήθηκε για αυτόν τον σκοπό.

Στο σημείο αυτό υπήρξε μια ακόμη πρόταση από τους μαθητές, που δεν συμπεριλαμβάνεται στο συνταγμένο σενάριο: να δημιουργήσουν έναν χαρακτήρα νοκί που θα ενσωματωθεί στην αντίστοιχη σελίδα και θα εξηγεί στους επισκέπτες τον σκοπό της δημιουργίας αυτής της διαδικτυακής σελίδας. Προτάθηκε επίσης να ζητήσουν από τη δασκάλα των αγγλικών να δημιουργήσουν έναν χαρακτήρα που θα δίνει τις πληροφορίες στα αγγλικά και ίσως να μπορούσαν να ζητήσουν από μαθητές του σχολείου από άλλες χώρες να γράψουν ένα αντίστοιχο καλωσόρισμα και στη γλώσσα τους. Η δραστηριότητα αυτή προγραμματίστηκε για τη συνέχεια της εφαρμογής. Στη συνέχεια, και με βάση το [Φύλλο Εργασίας 1](#) (βλ. και σχετικό αρχείο

στον φάκελο συνοδευτικού υλικού), οι μαθητές σε επίπεδο ολομέλειας, δημιούργησαν έναν χάρτη, με τίτλο [«Γνωρίζω τη γειτονιά μου»](#), ώστε να γίνει επίδειξη του εργαλείου και να εξοικειωθούν αρχικά με αυτό.

Τέλος, στην κάθε ομάδα δόθηκαν τα βιβλία που αναφέρονται στην ιστορική περίοδο με την οποία αποφάσισαν να ασχοληθούν. Για τα προτεινόμενα βιβλία βλ. την παραπάνω ενότητα [Κείμενα](#). Τα βιβλία που αναγνώστηκαν από τα παραπάνω είναι:

Γιολάντα Χατζή, *Θεσσαλονίκη – Οδηγός για παιδιά*. Αθήνα: Κέδρος, 1997.

Ελένη Δικαίου, *Οι θεοί δεν πεθαίνουν στην Πέλλα*. Αθήνα: Πατάκης, 2013.

Κίρα Σίνου, *Κάτω από τον ήλιο της Μακεδονίας*. Αθήνα: Κέδρος, 1993.

Σοφία Ζαραμπούκα, *Ο Μεγαλέξανδρος*. Αθήνα: Κέδρος, 1993.

Νίκος Καζαντζάκης, *Μέγας Αλέξανδρος*. Εκδόσεις Ελένης Ν. Καζαντζάκη, 1979.

Πηνελόπη Δέλτα, *Τον καιρό του Βουλγαροκτόνου*. Αθήνα: Ύψιλον, 1991.

Πηνελόπη Δέλτα, [Στα μυστικά του Βάλτου](#). Αθήνα: Εστία, 1937.

Μυρσίνη Βιγγοπούλου. 2011. *Κάποτε στη Μακεδονία*. Αθήνα: Άθως.

Επιπλέον διαβάστηκαν αποσπάσματα από τα:

Ρούλα Παπαδημητρίου, *Θεσσαλονίκη φωτεινές Μνήμες*. Αγροτικές Συνεταιριστικές Εκδόσεις, 1985.

Λουκία Θεοδώρου & Βασιλική Γκράτζιου. *Βεργίνα, Θησαυροί, μύθοι και ιστορία της Μακεδονικής Γης* Εκδόσεις ΑΜΜΟΣ.

Ταυτόχρονα, δόθηκε στα παιδιά και το [Φύλλο Εργασίας Ανάγνωσης Βιβλίων](#) (βλ. και σχετικό αρχείο στον φάκελο συνοδευτικού υλικού), ώστε να κάνουν τις καταγραφές

τους κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης των βιβλίων τους και να ετοιμάσουν την παρουσίασή τους στην ολομέλεια.

5η & 6η διδακτική ώρα

Αίθουσα Η/Υ και εκπαιδευτική επίσκεψη Μουσείων

Τα παιδιά παρουσίαζαν στην ολομέλεια τα βιβλία που διάβασαν. Τα βιβλία ξαναμοιράζονταν, για να τα διαβάσουν και τα υπόλοιπα παιδιά. Αυτή η διαδικασία επαναλαμβανόταν κάθε φορά που οι μαθητές ολοκλήρωναν την ανάγνωση ενός βιβλίου. Επίσης, ξεκίνησαν τη δημιουργία ανάρτησης πληροφοριών για την πόλη τους σε χαρτόνια που κολλούσαν στην τάξη τους, με σημεία ενδιαφέροντος στην πόλη τους, π.χ. λευκός Πύργος, Καμάρα, Άγιος Δημήτριος, Κάστρα, κ.α.

Οργανώθηκε επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο της πόλης και επίσκεψη στην αίθουσα με τα ευρήματα του Ναού της Αφροδίτης και στο μουσείο Μακεδονικού Αγώνα.

Οι μαθητές ενημερώθηκαν από πριν για [την ιστορία του Ναού](#) και την ιστορική περίοδο στην οποία εντάσσεται και έλαβαν πολύτιμες πληροφορίες στο Μουσείο από τον καθηγητή κ. Καραδέδο, ο οποίος εξήγησε αναλυτικά στα παιδιά πώς ανακαλύφθηκε ο Ναός, πού βρίσκεται το σημείο αυτό (Πλατεία Αντιγονιδών), ποιες δυσκολίες υπάρχουν για την επιστροφή του μνημείου στο φυσικό του χώρο, την τραγική εγκατάλειψή του και εικόνα που παρουσιάζει σήμερα. Τους μίλησε επίσης για τα αγάλματα που υπήρχαν, το ρυθμό του Ναού, τα σχέδια που τον διακοσμούν, το φυσικό ύψος του που είναι αδύνατο να αναπτυχθεί μέσα στον χώρο του Μουσείου και πώς αυτό φανερώνεται στους επισκέπτες. Έτσι, εξήγησε τις απορίες των μαθητών

για το ότι οι κολόνες σε κάποιο σημείο έχουν ένα κενό, για να δείξουν πως στο φυσικό τους μέγεθος, 9μ., δεν χωρούν και μ' αυτό τον τρόπο οι αρχαιολόγοι δείχνουν πως μεταφέρεται μόνο ένα μέρος τους. Τους μίλησε για το ότι ο Ναός μεταφέρθηκε εκεί από άλλη περιοχή, για να αποτελέσει χώρο αυτοκρατορικής λατρείας των ρωμαϊκών χρόνων. Εξήγησε πόσο σημαντικό θα ήταν να αποκτήσει το μνημείο την θέση που του ταιριάζει, επιστρέφοντας στο φυσικό του χώρο και πόσο αυτό θα ήταν σημαντικό για τον τόπο και τους κατοίκους.

Οι μαθητές είχαν μαζί τους [φύλλα εργασίας](#) που δημιουργήθηκαν από την συντάκτρια του σεναρίου κ. Καφετζή Παναγιώτα, η οποία μας συνόδευσε στην επίσκεψη. Τα φύλλα εργασίας βοηθούσαν τους μαθητές να κρατάνε σημειώσεις και

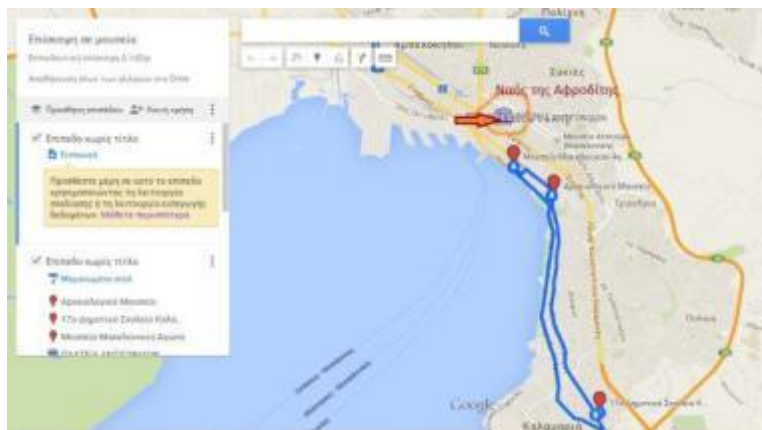
να έχουν καλύτερη αντίληψη. Η τελευταία δραστηριότητα περιλάμβανε την επιστολή στο δήμαρχο, όπου οι μαθητές θα κατέγραφαν τους προβληματισμούς τους για την ανάδειξη του μνημείου.

Ακολούθησε επίσκεψη στο Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, όπου οι μαθητές παρακολούθησαν το μουσειακό πρόγραμμα «Θεσσαλονίκη». Πήραν πληροφορίες για την ιστορία της Θεσσαλονίκης και παρακολούθησαν ενημερωτικό βίντεο για την πληθυσμιακή σύσταση της πόλης, η οποία ήταν πολυπολιτισμική, με κύριες πληθυσμιακές ομάδες τους Έλληνες, Βουλγάρους, Φράγκους, Μουσουλμάνους, Εβραίους, Σέρβους και Αρμένιους. Στο βίντεο παρακολούθησαν τις ασχολίες των ομάδων αυτών και άλλες πληροφορίες για τον τρόπο ζωής τους. Χωρίστηκαν στη συνέχεια σε ομάδες και με τη βοήθεια καπέλων που ταίριαζαν στην ομάδα που εκπροσωπούσαν, ανέλαβαν να δραματοποιήσουν μια σκηνή της καθημερινότητας της ομάδας στην οποία ανήκαν. Η δραματοποίηση πραγματοποιήθηκε στο χώρο του Μουσείου και οι μαθητές έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον. Παρουσίασαν πώς αντιλήφθηκαν τις σχέσεις τους με τις υπόλοιπες πληθυσμιακές ομάδες, την καθημερινότητά τους, τις συνήθειές τους. Ακολούθησε περιήγηση στα εκθέματα και στους χώρους του Μουσείου, καθώς και στην κρύπτη που οι μακεδονομάχοι χρησιμοποιούσαν κατά τον αγώνα τους για να εισέρχονται κρυφά στο τότε προξενείο και να οργανώνουν τον αγώνα τους.

Έτσι, κατά τη φάση εφαρμογής του σεναρίου στο σχολείο, συζητήθηκαν τα σημεία που τους έκαναν εντύπωση από τις επισκέψεις τους και το πόσο μεγάλη είναι η ιστορία της πόλης μας. Αποφασίστηκε να δημιουργηθεί ένας χάρτης που θα έδειχνε την πορεία της επίσκεψής μας –από το σχολείο, στα μουσεία και πίσω– και να τονιστούν τα σημεία που σταματήσαμε. Ο χάρτης έγινε στο εργαστήριο. Οι μαθητές

ανά δύο δούλευαν τμήμα του χάρτη και οι υπόλοιποι παρατηρούσαν τις ενέργειες αποτύπωσης των σημείων ενδιαφέροντος στον κεντρικό προβολέα. Με τον τρόπο αυτό έγινε μια ανατροφοδότηση των βημάτων που είχαν πραγματοποιηθεί στον πρώτο χάρτη τους και η εκπαιδευτικός είχε την ευκαιρία να εξηγήσει τις απορίες τους. Ο [χάρτης](#) ενσωματώθηκε στο wiki. Τα παιδιά συμπλήρωσαν τα φύλλα εργασίας από το Αρχαιολογικό Μουσείο και 3 ομάδες ανέλαβαν να γράψουν σε κοινόχρηστο έγγραφο την επιστολή στον δήμαρχο:

[Ομάδα 1](#), [Ομάδα 2](#), [Ομάδα 3](#).

9η & 10η διδακτική ώρα

Αίθουσα Η/Υ

Οι μαθητές, στο εργαστήριο, κλήθηκαν να μελετήσουν από το wiki της τάξης, τη σελίδα [Ιστορία της πόλης μας](#), με την οδηγία να μελετούν κάθε φορά μία χρονική περίοδο. Αφού δίνονταν ο απαιτούμενος χρόνος, ακολουθούσε συζήτηση στην ολομέλεια, διευκρίνιση σημείων που δημιουργούνταν απορίες, μέχρι την ολοκλήρωσή τους. Στη σελίδα είχαν αναρτηθεί πληροφορίες από το διαδίκτυο, ώστε να είναι ευκολότερη η περιήγηση από τα παιδιά. Οι πληροφορίες ήταν σύντομες, ώστε να αποτελούν την αφετηρία για συζήτηση και ικανές να δώσουν τη δυνατότητα στους μαθητές αυτής της ηλικίας να αντιληφθούν όσο καλύτερα την ιστορική διαδρομή της πόλης με μια σύντομη ματιά.

Συνδυάζοντας τις εμπειρίες τους από την επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο και τις πληροφορίες που πήραν από τον κ. Καραδέδο, έγινε μεγαλύτερη αναφορά στο δώρο αυτό, στη ρωμαϊκή εποχή και ξεκίνησε η μελέτη και έρευνα για το Γαλεριανό Συγκρότημα. Η εκπαιδευτικός έθεσε το ερώτημα αν οι μαθητές γνώριζαν την εποχή που χτίστηκε το γνωστό μνημείο «Καμάρα», την «Ροτόντα», καθώς και τα ευρήματα της πλατείας Ναυαρίνου. Προκλήθηκε συζήτηση και παράλληλη ανάγνωση της σελίδας [Γαλεριανό συγκρότημα](#) από το wiki. Η εκπαιδευτικός, προέτρεψε τους μαθητές να αναζητήσουν στη μηχανή αναζήτησης αντίστοιχες πληροφορίες και εικόνες για το μνημείο και να εκφράσουν τις εντυπώσεις τους.

«Είναι πολύ μεγάλο συγκρότημα. Ταιριάζει στον αυτοκράτορα»

«Πρέπει να ήταν όμορφο το παλάτι.»

«Ήταν μαζεμένα όλα τα σημαντικά κτίρια, ήταν σε όμορφο μέρος, έφτανε μέχρι τη θάλασσα».

«Ακόμη και τώρα που η Θεσσαλονίκη είναι τόσο πιο μεγάλη, το συγκρότημα αυτό νομίζω είναι τεράστιο! Τότε θα ήταν πολύ εντυπωσιακό»

Στη συνέχεια, μια ομάδα ανέλαβε να δημιουργήσει έναν [χάρτη](#) και να συμπεριλάβει τα βασικά μνημεία του συγκροτήματος που μελετήθηκε, μετά από συζήτηση στην ολομέλεια, αξιοποιώντας και τις πληροφορίες του [Φύλλου Εργασίας 3](#) (βλ. και σχετικό αρχείο στον φάκελο συνοδευτικού υλικού). Οι υπόλοιπες ομάδες συνέβαλαν με την επιλογή φωτογραφιών που θα συνόδευαν τον χάρτη, ενώ παράλληλα εκτύπωναν πληροφορίες και φωτογραφίες για το αντίστοιχο πόστερ στην τάξη τους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

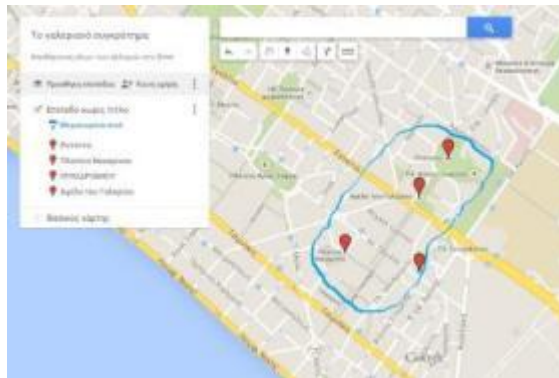

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην ποιότητα της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

11η & 12η διδακτική ώρα

Εργαστήριο, Εξωτερικός χώρος

Τα παιδιά, στο εργαστήριο, μοιράστηκαν ανά ομάδες τη μελέτη των παρακάτω μνημείων: Λευκός Πύργος, Άγιος Δημήτριος, Βυζαντινά Κάστρα, Αγία-Σοφία. Με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού ασχολήθηκαν με τις αντίστοιχες πληροφορίες στο wiki, στις θεματικές που δημιουργήθηκαν στην ενότητα «Η Θεσσαλονίκη μας», συζήτησαν και στη συνέχεια ανέλαβαν να μιλήσουν στην ολομέλεια για το μνημείο που μελέτησαν.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, με βιντεοπροβολέα προβάλλονταν οι πληροφορίες και γίνονταν συζήτηση για το κάθε μνημείο, τη σπουδαιότητά του και τη σημασία του για την ιστορία της πόλης. Η συζήτηση συνοδεύονταν κι από επίδειξη αντίστοιχων φωτογραφιών και παράλληλα γίνονταν εκτύπωση κάποιων πληροφοριών για τα πόστερ στην τάξη τους.

Με την ολοκλήρωση της μελέτης και αναφοράς των μνημείων, η εκπαιδευτικός ενημέρωσε τους μαθητές πως θα έχουν την ευκαιρία να δουν αυτά τα μνημεία με την ευκαιρία της περιήγησης που θα πραγματοποιήσουν με τον ΟΑΣΘ (πολιτιστική γραμμή Νο 50) για την επίσκεψη ιστορικών μνημείων της Θεσσαλονίκης.

Κατά την πραγματοποίησή της, τα παιδιά κατέγραφαν τα στοιχεία που θέλανε στο [Φύλλο Εργασίας Περιήγησης](#) (βλ. και σχετικό αρχείο στον φάκελο συνοδευτικού υλικού). Φωτογράφισαν μνημεία που τους έκαναν εντύπωση, καθώς και στιγμιότυπα από τη ζωή της πόλης που τους τράβηξαν το ενδιαφέρον. Οι εντυπώσεις τους καταγράφηκαν στη συνέχεια στο σχολείο, στην αντίστοιχη σελίδα του wiki όπου οι μαθητές σημείωσαν την επίσκεψή τους και διάφορες πληροφορίες γι' αυτή.

Στο σχολείο, ανέλαβαν να ζωγραφίσουν τα μνημεία στα οποία το λεωφορείο έκανε τις προγραμματισμένες στάσεις τους, ενώ παράλληλα δημιούργησαν τον [χάρτη](#) (ή [εδώ](#)) της διαδρομής. Ενσωματώθηκαν οι ζωγραφιές τους στον χάρτη, στα

αντίστοιχα σημεία. Καταγράφηκε η διαδρομή που ακολούθησε το λεωφορείο, με παράλληλη συζήτηση για τα μνημεία που είδαμε.

Τα παιδιά, θέλησαν να συμπεριλάβουν τις εντυπώσεις τους από τα μνημεία στις αντίστοιχες στάσεις και για το λόγο αυτό αποφασίστηκε να ενσωματώσουν τις ζωγραφιές τους στην εφαρμογή [thinglink](#), όπου έδωσαν πάνω στην εικόνα κάποιες σκέψεις που κάνανε κατά την περιήγηση. Η εφαρμογή, δίνει τη δυνατότητα να μετατρέψει την εικόνα σε διαδραστική και να της δώσει, πέρα από την δύναμη της εικόνας και των χρωμάτων που διαθέτει, και αφήγηση. Η εφαρμογή ενθουσίασε τους μαθητές, οι οποίοι ζήτησαν να την χρησιμοποιήσουν και στον [χάρτη](#) (και [εδώ](#)) που δημιούργησαν με τις επισκέψεις τους στα μουσεία, επιθυμία που ικανοποιήθηκε, δημιουργώντας μια ακόμη εκδοχή του παραπάνω χάρτη τους.

13η & 14η διδακτική ώρα

Αίθουσα Η/Υ

Η εκπαιδευτικός μαζί με τα παιδιά ανέλαβαν να δημιουργήσουν έναν ψηφιακό ήρωα

animation στην εφαρμογή voki. Επέλεξαν τον ήρωα, σε επίπεδο ολομέλειας, κατέγραψαν το κείμενο που συμφώνησαν πως θα ήταν καλό για καλωσόρισμα στη σελίδα του [wiki](#) που αναρτάται το σχετικό υλικό της μελέτης για την πόλη τους και προχώρησαν στην τελική δημιουργία του. Ενσωμάτωσαν τον ήρωα και στη συνέχεια προχώρησαν στη δημιουργία ενός αντίστοιχου καλωσορίσματος στα αγγλικά. Η

δασκάλα των αγγλικών συνεργάστηκε στο σημείο αυτό με τα παιδιά και υλοποιήθηκε η δραστηριότητα.

Παράλληλα, οι ομάδες ξεκίνησαν την συζήτηση για τον τρόπο που θα θέλανε να παρουσιάσουν συνολικά κάποια πράγματα που τους έμειναν στην ολομέλεια, από την μελέτη της ιστορίας της πόλης τους. Έτσι κάποιιοι ξεκίνησαν τη δημιουργία παρουσίασης για να συμπεριλάβουν τα συμπεράσματά τους και να τα συζητήσουν με τους υπόλοιπους συμμαθητές τους, ενώ άλλοι αποφάσισαν να ενσωματώσουν τις εντυπώσεις τους ή επιπλέον πληροφορίες στο wiki και να κάνουν την παρουσίαση

με τη βοήθεια αυτών των πληροφοριών. (Για τα Τεκμήρια βλ. και στον φάκελο «Παρουσιάσεις»).

15η–18η διδακτική ώρα

Εξωτερικός χώρος και προετοιμασία στην αίθουσα

Η εκπαιδευτικός, στο πλαίσιο εφαρμογής του σεναρίου και την ταυτόχρονη συμμετοχή του τμήματος στο δίκτυο «Θεσσαλονίκη βιώσιμη πόλη», προγραμματίισε επίσκεψη του τμήματος στην Αρχαία Ρωμαϊκή αγορά της πόλης. Έγινε ξενάγηση και περιήγηση στους χώρους, στο μουσείο και δραματοποιημένη ανάγνωση κειμένων από τα βιβλία: Ρούλα Παπαδημητρίου, *Θεσσαλονίκη φωτεινές Μνήμες. Αγροτικές Συνεταιριστικές Εκδόσεις*, 1985. στο «Ωδείο» του αρχαιολογικού χώρου και αναφέρθηκαν στην ιστορία της Θεσσαλονίκης.

Ακολούθησε βόλτα με το караβάκι, από τον Λευκό Πύργο μέχρι το Λιμάνι και στη συνέχεια ανάγνωση κειμένου από το βιβλίο *Λουκία Θεοδώρου, Βασιλική*

Γκράτζιου. Βεργίνα, Θησαυροί, μύθοι και ιστορία της Μακεδονικής Γης Εκδόσεις ΑΜΜΟΣ, κάτω από τον Λευκό Πύργο, όπου αναφέρθηκαν στη δημιουργία του βασιλείου των Μακεδόνων. Τα κείμενα αυτά μελετήθηκαν σε επίπεδο ολομέλειας πριν την επίσκεψη.

10η & 20ή διδακτική ώρα

Στο εργαστήριο

Στο σχολείο, έγινε αποτίμηση του σεναρίου και των δράσεων. Τα παιδιά στο

εργαστήριο, κλήθηκαν να δημιουργήσουν μία συνολική παρουσίαση, που την ονόμασαν [«Αλφαβητάρι της Θεσσαλονίκης»](#), δραστηριότητα που δεν προβλέπονταν από το αρχικό σενάριο. Κάθε παιδί ανέλαβε να δημιουργήσει ένα από τα γράμματα της αλφαβήτας, με κάτι σχετικό από τη Θεσσαλονίκη. Στη συνέχεια οι παρουσιάσεις ενσωματώθηκαν σε μία κοινή από την εκπαιδευτικό. Η παρουσίαση ενσωματώθηκε στη διαδικτυακή εφαρμογή [issue.com](#) και στη συνέχεια στο [wiki](#).

Επίσης, περιηγήθηκαν στην ιστοσελίδα του σχολείου με το προτεινόμενο από το σενάριο υλικό και συζητήθηκε πόσο οικείες τους ήταν πλέον όλες οι πληροφορίες. Τα παιδιά, τέλος, παρουσίασαν τα βιβλία τους, καθώς και τις σκέψεις τους από την ενασχόληση με την πόλη τους, ενώ διαβάστηκαν από τα βιβλία μας χαρακτηριστικά αποσπάσματα (βλ. αντίστοιχο σημείο του [Φύλλου Εργασίας Ανάγνωσης Βιβλίων](#)) και συζητήθηκαν. [Εξώφυλλα](#) και μικρή αναφορά για τα βιβλία ενσωματώθηκαν σε κοινή

παρουσίαση.

Κάθε ομάδα έφτιαξε μια διαφάνεια με το εξώφυλλο και λίγα λόγια για το βιβλίο της και σε κοινή παρουσίαση που η εκπαιδευτικός δημιούργησε και έτσι δημιουργήθηκε μια συνολική, η οποία αναρτήθηκε στο [wiki](#).

Τέλος, συνδυάζοντας τις γνώσεις που αποκόμισαν, το μάθημα της Γλώσσας ενότητα 16 «Ταξίδια στην Ελλάδα» του βιβλίου *Γλώσσα Δ' Δημοτικού*, και συγκεκριμένα το μάθημα που αναφέρεται στη Ρόδο, πρότειναν να φτιάξουν με τη βοήθεια της εφαρμογής publisher, ένα τουριστικό φυλλάδιο για να διαφημίσουν την περιοχή τους. Η δημιουργία έγινε στο μάθημα της Γλώσσας και το [φυλλάδιο](#) αναρτήθηκε στο [wiki](#). (Για τα Τεκμήρια βλ και στον φάκελο «Παρουσιάσεις»).

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

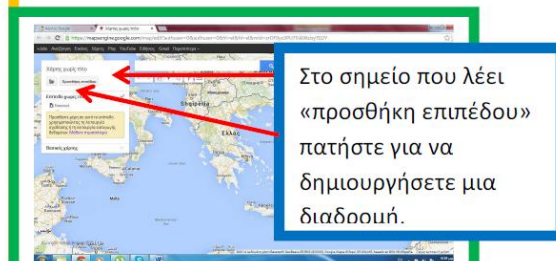
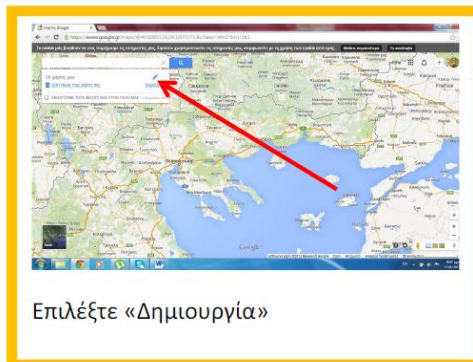
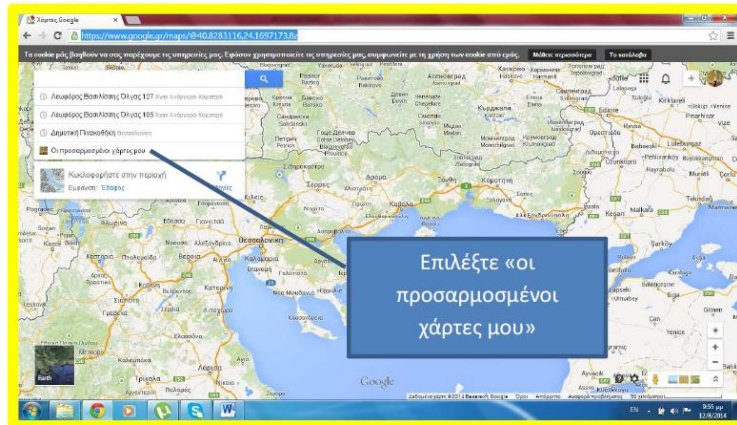
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1 «Δημιουργούμε το δικό μας χάρτη στο Google maps»

1. Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα

<https://www.google.gr/maps/@40.8283116,24.1697173,8z>

2. Στην οθόνη που εμφανίζεται, μόλις κουνήσετε λίγο το ποντίκι θα παρουσιαστεί ο ακόλουθος πίνακας:

Συγχαρητήρια! Μόλις δημιουργήσατε την πρώτη μορφή του χάρτη σας.

Πατώντας επάνω στο λήμμα «Χάρτης χωρίς τίτλο» μπορείτε να δώσετε την ονομασία που θέλετε. Δώστε αυτή που επέλεξε η ομάδα σας. Δώστε στο πλαίσιο «περιγραφή» με σύντομο τρόπο το «στίγμα» της διαδρομής σας. Μπορείτε να ανεβάσετε και αρχείο αλλά αυτό είναι κάτι που πρέπει να ολοκληρώσουμε μαζί!

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

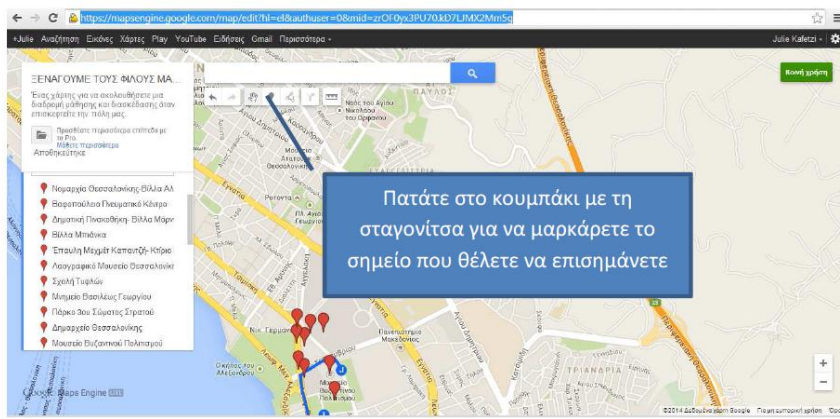
ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2 Δημιουργούμε τις διαδρομές μας

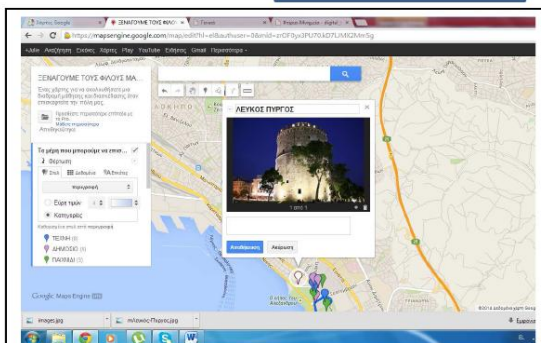
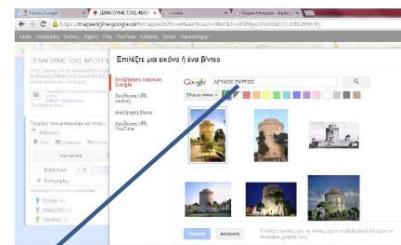
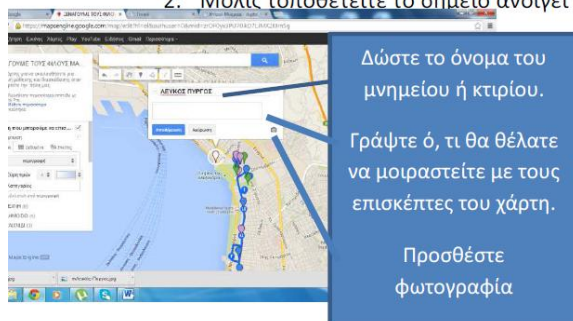
Για να δημιουργήσετε τη διαδρομή της ομάδας σας πρέπει να κάνετε τα ακόλουθα βήματα:

1. Μπαίνετε googlemaps στη διεύθυνση :

<https://mapsengine.google.com/map/edit?hl=el&authuser=0&mid=zrOF0y3PU70.kD7LJMx2Mm5g>

2. Μόλις τοποθετείτε το σημείο ανοίγει ένα πινακάκι όπως στην εικόνα:

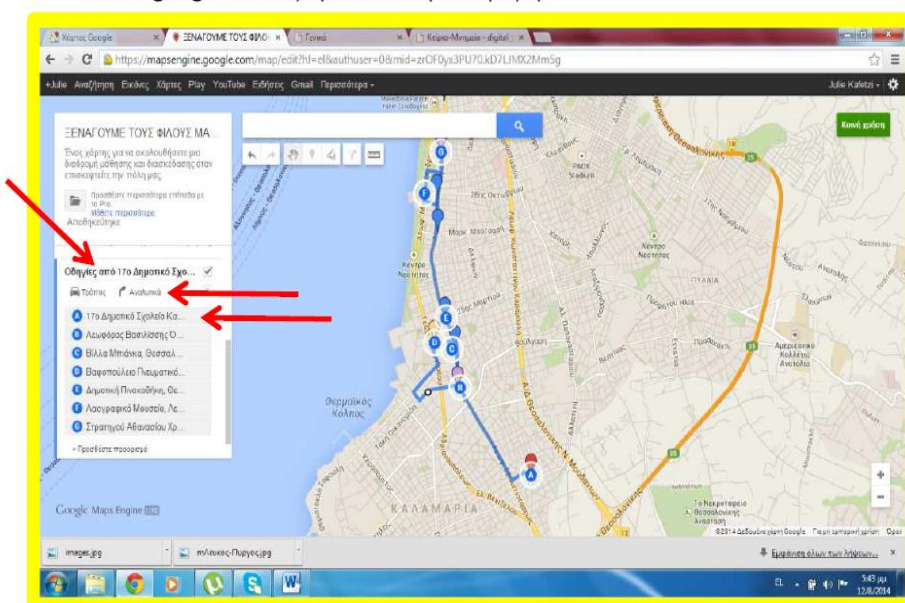

Θα βγει αυτή η εικόνα. Πατήστε αποθήκευση. Πατήστε στην επιλογή Λεδομένα και εντάξτε την επιλογή σας σε μια από τις κατηγορίες που δημιουργήσαμε.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3 Ορίζουμε τις διαδρομές μας...

Για να δημιουργήσετε μια διαδρομή περιήγησης ακολουθήστε τα ακόλουθα βήματα:

1. Επισκεφτείτε τη διεύθυνση:
<https://mapsengine.google.com/map/edit?hl=el&authuser=0&mid=zrOF0yx3PU70.kD7LJMX2Mm5g>
2. Επιλέξτε **οδηγίες μετακίνησης**. Ορίστε την αφετηρία και στη συνέχεια με την επιλογή προσθέστε προορισμό από τον πίνακα δημιουργήστε μια ακολουθία προορισμών. Μπορείτε να προσθέσετε μέχρι 10 προορισμούς σε κάθε διαδρομή.
3. Επιλέξτε τον τρόπο μετακίνησης από κάθε προορισμό προς κάποιον άλλο και το google θα σας προτείνει τη διαδρομή.

4. Μπορείτε να σβήσετε έναν προορισμό ή να προσθέσετε κάποιον καινούριο.
5. Πατήστε πάνω στην επιλογή Αναλυτικά για να δείτεαυτό ανακαλύψτε το μόνοι σας. Καλό παιχνίδι!

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διαβάζοντας τα βιβλία μας – Αναζητώντας τις διαδρομές μας

ΟΝΟΜΑ:.....

Καθώς διαβάζεις το βιβλίο σου σημείωσε στοιχεία που θα σε βοηθήσουν να έχεις μια καλύτερη εικόνα για τους τόπους που διαδραματίζονται όσα αφηγείται. Οι σημειώσεις θα σε βοηθήσουν επίσης να παρουσιάσεις το βιβλίο σου στα υπόλοιπα παιδιά.

Τίτλος:.....

Χρονική περίοδος:.....

Ήρωες:.....

Σημαντικά ιστορικά γεγονότα που έχουν σχέση με τη ζωή της πόλης ή της περιοχής

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Σημεία της πόλης που έχουν σχέση με το βιβλίο που διάβασα:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Παρουσιάζω το βιβλίο μου:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Χρόνος:.....

Τόπος:.....

Ποιοι:.....

Επεισόδια δράσης.....

Εντάσεις:.....

Το μήνυμα του βιβλίου:.....

ΓΡΑΦΩ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΜΟΥ

Παράδειγμα

Τι αδικία κι αυτή!
Ο Αλέξανδρος είναι σπουδαίος αυτοκράτορας, πολυμήχανος, θαρραλέος και αποφασιστικός, αλλά όλοι γνωρίζουν μόνο το συνονόματο απόγονό του, το Μεγαλέξανδρο. Και να πει κανείς ότι και ο Αλέξανδρος δεν πέρασε κινδύνους και περιπέτειες! Έζησε στην πολυτάραχη εποχή των περσικών πολέμων και αντιμετώπισε με θάρρος τους Πέρσες, μεγάλωσε το μικρό τότε κρατίδιο της Μακεδονίας, έδωσε δύσκολες μάχες, πήρε μέρος σε επικίνδυνες εκστρατείες, έκανε φίλους αλλά και εχθρούς... Σας φαίνονται λίγα όλα αυτά;
http://www.kedros.gr/product_info.php?manufacturers_id=0&products_id=1480

Η ιστορία της Ρέινας είναι μια τρυφερή ιστορία αγάπης, αθωότητας και καλοσύνης, αλλά και απέραντης κακίας, μίσους και βαρβαρότητας.

Δυο νέοι Εβραίοι, που αγαπιούνται με πάθος, ενώνουν τη ζωή τους και αποκτούν ένα κοριτσάκι, τη Ρέινα (βασίλισσα). Η γέννησή της συμπίπτει με την είσοδο των Γερμανών στη Θεσσαλονίκη. Ένας σίφοντας θα τους αρπάξει και τους τρεις και θα τους πετάξει σε τρία διαφορετικά σημεία της γης. Τον Αλβέρτο, τον νεαρό όμορφο δικηγόρο, στα βουνά κι έπειτα στην Παλαιστίνη, τη γλυκιά και αριστοκρατική Έντα στο στρατόπεδο του Μπέργκεν-Μπέλσεν και τη μικρή Ρέινα σ' ένα καθολικό μοναστήρι καλογραιών.

Μετά το τέλος του πολέμου θα προσπαθήσουν ν' ανασυντάξουν τις κατακερματισμένες τους ζωές και να ξαναβρούν τον χαμένο τους ουρανό...

http://www.biblionet.gr/book/18647/%CE%9A%CE%BF%CE%BA%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%AF%CE%B4%CE%BF%CF%85_

Επιλέγω μια παράγραφο του βιβλίου που έχει κάτι που θα ήθελα να το μοιραστώ με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτρές μου και σημειώνω τη σελίδα εδώ:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ακολουθούμε τα μονοπάτια της πόλης μας...

Καθώς μετακινούμαστε με το λεωφορείο του ΟΑΣΘ σημείωσε τα σημεία από όπου περνάμε και θα ήθελες να μάθεις περισσότερα πράγματα γι αυτά:

(Οδός:.....)

(Όνομα:.....)

(Περιγραφή:.....)

(Οδός:.....)

(Όνομα:.....)

(Περιγραφή:.....)

(Οδός:.....)

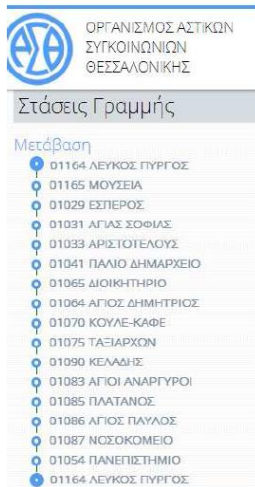
(Όνομα:.....)

(Περιγραφή:.....)

Από όσα ακούς κατά την περιήγησή μας, σημείωσε τα στοιχεία που θα μάθεις και θα παρατηρήσεις για ένα μνημείο που ανήκει στην ιστορική περίοδο που μελετά η ομάδα σου. Μπορείς να ρωτήσεις περισσότερα πράγματα στη δασκάλα σου ή στον ξεναγό μας αν θεωρείς ότι χρειάζεσαι παραπάνω πληροφορίες.

Οι στάσεις μας:

Μνημείο που μου έκανε εντύπωση:

Όνομα:

Περιοχή:

Είμαι:

Δημιουργήθηκε από:

Χρονολογία :

Ρόλος του στη ζωή της πόλης:

Ρόλος του στην ιστορία:

Η κατάσταση του σήμερα:

Για ποιο λόγο αξίζει να το επισκεφτεί κάποιος;

.....

.....

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**ΕΣΠΑ
2007-2013**
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Μνημείο που μου έκανε εντύπωση:

Όνομα:

Περιοχή:

Είναι:

Δημιουργήθηκε από:

Χρονολογία :

Ρόλος του στη ζωή της πόλης:

Ρόλος του στην ιστορία:

Η κατάστασή του σήμερα:

Για ποιο λόγο αξίζει να το επισκεφτεί κάποιος;

.....

.....

Μνημείο που μου έκανε εντύπωση:

Όνομα:

Περιοχή:

Είναι:

Δημιουργήθηκε από:

Χρονολογία :

Ρόλος του στη ζωή της πόλης:

Ρόλος του στην ιστορία:

Η κατάστασή του σήμερα:

Για ποιο λόγο αξίζει να το επισκεφτεί κάποιος;

.....

.....

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

1. Εκκλησία
2. Αρχιτεκτονικό μνημείο (πύργος, κτίριο, τείχος)
3. Έργο τέχνης
4. Πλατεία
5. Περιοχή
6. Πάρκο
7. Χώρος πολιτισμού (μουσείο/ αίθουσα τέχνης)
8. Χώρος προβολής της ιστορίας του τόπου μας (μουσείο)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Μεταφερόμαστε στον τόπο και το χρόνο... ΟΜΑΔΑ:.....

Σήμερα θα ταξιδέψουμε στην πόλη μας «διαδικτυακά». Μπείτε στην ιστοσελίδα του σχολείου μας στη διεύθυνση:

http://17dim-kalam.thess.sch.gr/autosch/joomla15/index.php?option=com_content&view=article&id=250:2014-08-19-07-43-11&catid=14:2011-12-21-08-06-32&Itemid=7

Πατώντας επάνω στους συνδέσμους μπορείτε να επισκεφτείτε ιστοσελίδες που έχουν πληροφοριακό υλικό για την πόλη μας αλλά και για τους ήρωες των λογοτεχνικών βιβλίων που διαβάσαμε.

Μετά από μια μικρή περιήγηση σε όλες, επικεντρωθείτε σ' αυτές που αναφέρονται στην ιστορική περίοδο που εξετάζει η ομάδα σας. **ΠΡΟΣΟΧΗ!** Υπάρχουν διευθύνσεις που αναφέρονται σε περισσότερες από μια ιστορικές περιόδους ή παρουσιάζουν την ιστορική εξέλιξη κάποιων μνημείων. Επιλέξτε τις πληροφορίες που σας ενδιαφέρουν και καταγράψτε στο πινακάκι παρακάτω τα συγκεκριμένα λεπτά ή το συγκεκριμένο πεδίο της ιστοσελίδας που σας ενδιαφέρει.

Λοιπόν....

1. Γράψτε μια πρόταση για να παρουσιάσετε την ιστοσελίδα που επισκεφτήκατε και το περιεχόμενό της.

2. Σημειώστε στα παρακάτω πινακάκια τις πληροφορίες που πήρατε από την περιήγησή σας στις ιστοσελίδες για το θέμα σας.

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ:.....
ΘΕΜΑ:.....
Νέα στοιχεία:
.....
.....
.....

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ:.....

ΘΕΜΑ:.....

Νέα στοιχεία:

.....
.....

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ:.....

ΘΕΜΑ:.....

Νέα στοιχεία:

.....
.....

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ:.....

ΘΕΜΑ:.....

Νέα στοιχεία:

.....
.....

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ:.....

ΘΕΜΑ:.....

Νέα στοιχεία:

.....
.....

Οι εντυπώσεις μας από την περιήγησή μας

.....
.....
.....
.....

Τι άλλο θα θέλαμε να δούμε

.....
.....
.....
.....

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο μπορεί να επεκταθεί σε πολλά γνωστικά αντικείμενα. Μπορεί να συμπεριλάβει μια μουσική διαδρομή με τραγούδια που έχουν αναφορές στη Θεσσαλονίκη στην ώρα της Μουσικής, μπορεί να συμπεριλάβει μια «εικαστική» διαδρομή με αναφορές σε μουσεία τέχνης και πινακοθήκες, μια γευστική διαδρομή με παραδοσιακά φαγητά και εδέσματα της Θεσσαλονίκης και στο τέλος να γίνει μια εκδήλωση που θα παρουσιαστούν αυτές οι διαδρομές μαζί με ένα μουσικό και λογοτεχνικό αφιέρωμα παράλληλα με έναν μπουφέ με παραδοσιακές γεύσεις της Θεσσαλονίκης. Μπορεί, επίσης, να αποτελέσει μια μορφή προετοιμασίας –ένα πρώτο στάδιο μιας ευρύτερης εκπαιδευτικής διαδικασίας– που θα ενσωματώσει και τους γονείς των παιδιών σε δραστηριότητες θεματικών ξεναγήσεων στην πόλη εκτός διδακτικών ωρών.

Τέλος, μπορεί να δοθεί μια κριτική διάσταση έρευνας δράσης, συμπεριλαμβάνοντας φωτογράφιση για την κατάσταση στην οποία βρίσκονται τα μνημεία της πόλης, τη στάση του Δήμου, των φορέων, του κράτους αλλά και των πολιτών για τη συντήρηση και την ανάδειξή τους. Μια τέτοια προσέγγιση θα μπορούσε να οδηγήσει σε δράση για την προστασία, συντήρηση και ανάδειξη των μνημείων ή τη δημιουργία ενός δικτύου σε συνεργασία με άλλα σχολεία για την «υιοθέτηση» ενός μνημείου.

Το σενάριο επικεντρώνεται στη Θεσσαλονίκη αλλά αντίστοιχα βήματα θα μπορούσαν να ακολουθηθούν και για κάθε πόλη. Η ηλικία των παιδιών επίσης παίζει σημαντικό ρόλο στο εύρος και το βάθος των δράσεων του σεναρίου.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η εφαρμογή κύλησε χωρίς ιδιαίτερες δυσκολίες. Οι δραστηριότητες ενθουσίασαν τα παιδιά, καθώς παράλληλα με την εφαρμογή του σεναρίου πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις και σε αντίστοιχους εξωτερικούς χώρους. Η δημιουργία χαρτών

δυσκόλεψε αρχικά τους μαθητές, αλλά στην πορεία εξοικειώθηκαν με τη διαδικασία, πάντα με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού και των μαθητών που αποκτούσαν γρηγορότερα την ευχέρεια στο συγκεκριμένο εργαλείο Google maps. Πολλές από τις δραστηριότητες έγιναν και για την εξυπηρέτηση του εκπαιδευτικού προγράμματος του δικτύου «Θεσσαλονίκη βιώσιμη πόλη», στο οποίο μετέχει το σχολείο με όλα τα τμήματα της Δ΄ και πλήθος άλλων εκπαιδευτικών. Κάποιες από τις δημιουργίες των μαθητών ενσωματώθηκαν και στο ιστολόγιο του σχολείου ithessalonikimas.blogspot.gr, που δημιουργήθηκε για το δίκτυο, ενώ πολλά από τα στοιχεία της έρευνας αντλήθηκαν από εκεί από τους μαθητές.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αβδελά, Ε. 1998. *Ιστορία και σχολείο*. Αθήνα: Νήσος.
- Αθανασοπούλου, Α. 2004. *Ιστορία και Λογοτεχνία στο σχολείο. Μια διεπιστημονική πρόταση διδασκαλίας για την κριτική αγωγή των μαθητών στο σύγχρονο πολιτισμό. Στο Η διαθεματικότητα στο σύγχρονο σχολείο και η διδασκαλία της ιστορίας με τη χρήση πηγών, Πρακτικά Επιστημονικού Σεμιναρίου*, επιμ. Κ. Αγγελάκος & Γ. Κόκκινος. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Βρεττός, Γ. 1996. *Σχεδιασμός και αξιολόγηση του αναλυτικού προγράμματος ιστορίας*. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη.
- Husbands, C. 2003. *What is History Teaching? Language, Ideas and Meaning in Learning about the Past*. Open University Press, Buckingham.
- Καρακίτσιος, Α. 2005. *Περί του παιδικού βιβλίου γνώσης. Διαδρομές 20*.
- Καρπόζηλου, Μ. 1999. *Το παιδί στη χώρα των βιβλίων*. Αθήνα: Καστανιώτη.
- Κυρκίνη, Α. 2003. *Η διαθεματική προσέγγιση της γνώσης στη διδακτική πράξη. Η περίπτωση της ιστορίας. Στο Διαθεματικές προσεγγίσεις της γνώσης στο Ελληνικό Σχολείο*, επιμ. Κ. Αγγελάκος, 86-94. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Ματσαγγούρας, Η. 2003. *Η διαθεματικότητα στη σχολική γνώση, Εννοιολογική αναπλαισίωση και σχέδια εργασίας*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Ντεκάστρο, Μ. 2005. *Σκέψεις γύρω από τα βιβλία γνώσεων. Διαδρομές 19*.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Google Maps : <http://maps.google.com/>

Ελεύθερη διαδικτυακή εφαρμογή προβολής, διαχείρισης και δημιουργίας χαρτών. Λειτουργεί σαν πλατφόρμα πλοήγησης όπου μπορούν να αναρτηθούν φωτογραφίες, κείμενα, βίντεο ή να τοποθετηθούν υπερσύνδεσμοι.

Team viewer: <http://www.teamviewer.com/>

Το *team viewer* είναι ένα λογισμικό, ελεύθερο στο διαδίκτυο, το οποίο ο χρήστης εγκαθιστά στον υπολογιστή του αποκτώντας, μέσω δύο κωδικών αριθμών (δίνονται από το πρόγραμμα), τη δυνατότητα απομακρυσμένης πρόσβασης. Μπορεί να δει ό,τι υπάρχει στην οθόνη του άλλου υπολογιστή, να αντιγράψει τμήματα ή και ολόκληρα αρχεία, να συνδημιουργήσει σε πραγματικό χρόνο με τον χρήστη που βρίσκεται εκείνη τη στιγμή στον Η/Υ. Στην ουσία είναι σαν να δημιουργείται ένα άτυπο δίκτυο Η/Υ μέσα στο διαδίκτυο.

Για την αξιοποίησή του στην τάξη ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να το εγκαταστήσει σε όλους τους Η/Υ που θα χρησιμοποιούνται από τις ομάδες και να κρατήσει τους κωδικούς του κάθε Η/Υ. Στη συνέχεια, και μέσα από τον δικό του Η/Υ, μπορεί να βλέπει τη δουλειά της κάθε ομάδας σε πραγματικό χρόνο, να την προβάλλει με τον προτζέκτορα κατά την αναθεώρηση και κοινοποίηση στην τάξη και να παρεμβαίνει σε αυτή. Τέλος, όταν εξοικειωθούν τα παιδιά με τη χρήση του, μπορεί να δώσει τη δυνατότητα στις ομάδες να έχουν κι αυτές παρέμβαση σε όλους τους Η/Υ οδηγώντας τα παιδιά σε διαδικασίες συνεργατικής γραφής.

Issuu: <http://issuu.com/home>

Εργαλείο δημιουργίας ψηφιακού βιβλίου. Η διαδικασία απαιτεί την εκτύπωση του αρχείου (της μορφής εγγράφου ή παρουσίασης) σε μορφή PDF και στη συνέχεια ανάρτησή του στο Issuu. Στη συνέχεια, μπορεί να αποθηκευτεί η διεύθυνση ανάρτησης και να χρησιμοποιηθεί σαν υπερσύνδεσμος παραπομπής στο ηλεκτρονικό βιβλίο. Είναι ελεύθερο για χρήση.

Animoto: <http://animoto.com/> (δεν χρησιμοποιήθηκε στην εφαρμογή του σεναρίου)

Εφαρμογή μέσω της οποίας μπορεί να μετατραπεί ένα αρχείο παρουσίασης ή ένα άλμπουμ φωτογραφιών σε video με ήχο. Υπάρχει μια λίστα από προεπιλεγμένους ήχους. Είναι ελεύθερο για χρήση (υπάρχει περιορισμός στον αριθμό εικόνων και τον χρόνο).